

Jaarverslag Academie Antroposofische Gezondheidszorg Studiejaar 1 september 2019 tot 1 september 2020

Onze missie: Door samenwerking beter worden

1. Terugblik

Dit was het **achtste** studiejaar van de Academie. Bij de opening van dit studiejaar werden door de aanwezigen op gele briefjes vele wensen opgeschreven voor de Academie. Er zijn ideeën gegeven om de groei van de scholingen verder mogelijk te maken, door onder meer verbetering van de PR en meer aandacht voor de eerstelijnszorg en voor incompany scholingen. Ook op het gebied van de kwaliteitsverhoging zijn aanbevelingen gedaan, zoals om de methodiekvisie verder uit te bouwen en nieuwe docenten te trainen. Als heel belangrijk werd door veel mensen een goede, vaste, huisvesting genoemd; echt een huis voor de Academie en haar partners. Dat zou ook de onderlinge samenwerking nog verder kunnen versterken. Een niet vrijblijvende samenwerking met opleidingspartners geeft vitaliteit voor verdere ontwikkeling was ook één van de opmerkingen. Wat is ervan gerealiseerd in het afgelopen jaar?

2. Overzicht van scholingen in het studiejaar 2019-2020

Een bijzonder jaar was het, want in maart brak de coronacrisis uit en konden we geen scholingen meer live geven. Dankzij de inspanningen van de coördinatoren en de docenten zijn colleges online opgenomen en kon er verder via zoom uitgewisseld worden. De interdisciplinaire basismodule heeft in april en mei grotendeel online gedraaid. Vanaf 1 juni was het pas weer mogelijk live scholing te geven. 'Losse' scholingsdagen zijn verplaatst naar de herfst en de introductiecursus kon in juni vervolgd worden met de twee dagen die nog resteerden. In totaal werden in dit studiejaar 7 scholingsdagen vormgegeven: 1 groep interdisciplinaire basismodule van 20 dagen, twee maal een introductiecursus van drie dagen, een incompany scholing van 2 dagdelen, twee keer een open voorlichting waarvan één online, 6 avonden meditatiecursus, 7 scholingsdagen van de vervolgopleiding onder auspiciën van de NVAP.

- **Interdisciplinaire basismodule.** De **onderwijscommissie basismodule** heeft de Interdisciplinaire basismodule georganiseerd met de moduleleiders Guus van der Bie, Hannie Bakker en Casper Post Uiterweer. Dit jaar was er één groep met 19 deelnemers. Daaronder was een grote groep artsen, namelijk negen, zodat

dit studiejaar het beroeps-specifieke uur voor deze beroepsgroep in tweeën werd gesplitst.

Er werd in april een accreditatiecommissie ingericht om meer reguliere accreditatieaanvragen te verzorgen voor deelnemers van de basismodule.

Sinds enkele jaren is er accreditatie verleend door de ADAP voor paramedici en door de V&VN voor verpleegkundigen. Nu zijn er ook aanvragen gedaan voor andere disciplines zoals huisartsen, AVG artsen, artsen ouderenzorg, GZ-psychologen, orthopedagogen, klinisch psychologen en POH GGZ.

- Vanuit de **programmacommissie** zijn 6 interdisciplinaire scholingen georganiseerd met de volgende thema's:

- Hechtingsstoornissen (twee keer in september en februari);
- De werking van weekspreuken in de gezondheidszorg;
- De vier hoofdorganen van psychosomatiek (tweedaagse);
- Autisme spectrum stoornissen;
- Diagnostisch beeld vanuit antroposofie op hart- en vaatziekten.

De drie scholingen die vanaf maart zouden plaatsvinden zijn verplaatst naar de herfst.

Vier van de nascholingsdagen maakten ook deel uit van de vervolgopleidingen tot gecertificeerd antroposofisch beroepsbeoefenaar van de NVAA en/of NVAP. De programmacommissie kwam in dit studiejaar zes keer bijeen, vanaf maart online, via zoom.

Daarnaast vonden plaats:

- ❖ Twee keer een introductiecursus van drie dagen, in samenwerking met Scillz. Opvallend was dat er veel deelnemers waren die in de eerstelijnszorg werkzaam zijn. Ook is het bijzonder dat in deze cursus mensen met verschillende functies deelnemen, onder meer groepsleiders, gedragsdeskundigen, bestuurders, administratief medewerkers enz.
- ❖ Twee in company scholingen in Christophorus met het thema epilepsie, met Edmond Schoorel. Twee geplande bijeenkomsten zijn verplaatst naar de herfst in verband met corona
- ❖ Zes avonden meditatiewerkplaats, in samenwerking met de medische sectieraad.

3. PR

In maart is de open **voorlichting** over de interdisciplinaire basismodule wegens het coronavirus ingevuld door de mensen die wilden komen een andere voorlichtingsdag aan te bieden, of een gesprek met een van de coördinatoren, of schriftelijk vragen te laten stellen. In juni is er een fysieke voorlichtingsbijeenkomst geweest waar 19 geïnteresseerden aanwezig waren.

Er is een folder gemaakt over de basismodule voor de congressen in 'het veld'.

In het kader van de PR werd dit studiejaar iedere maand een nieuwsbrief verzonden naar ongeveer 1350 e-mailadressen. Ook zijn er advertenties geplaatst in o.a. Motief, de Seizoener, Antroposofie Magazine en in het Vakblad natuurlijke & Integrale gezondheidszorg.

4. Visie en Methodiekontwikkeling.

VISIE OP SCHOLING:

waarneming versterken

ervarend leren

kunstzinnig

spiritueel

integratief

Op 6 maart 2020 vond een scholing voor docenten plaats. Daarin werden zij geschoold in het toepassen van de fenomenologie in de werkvormen. Deze dag werd bezocht door 15 mensen.

5. Het netwerk van de Academie

- Antropos.nu . Onder deze naam ging de nieuwe website van het samenwerkingsverband met Scillz en de Academie voor Verbindingskunst en Plegan in december 2019 in de lucht. Een website die voor de tweedelijnszorg een overzicht biedt van scholingen voor alle disciplines. Daarnaast worden er onder de naam 'veldverkenningen' ervaringen gedeeld. Tenslotte is er een overzicht waar kennis te vinden en te downloaden is.

- ✚ **Deelname aan onderzoek platform** van het lectoraat AG. In principe vindt dit platform twee keer per jaar plaats. Dit jaar slechts één keer en deze bijeenkomst is door twee mensen van de academie bezocht.
- ✚ **Project beeldvormende bespreking.** Vanuit de Academie heeft Derk Klein Bramel dit project in het verleden begeleid. Er is een onderzoeksvoorstel tot stand gekomen vanuit een samenwerking tussen het lectoraat AG en het Bernard Lievegoed onderzoekscentrum (Pim Blomaard). Fondsenwerving om het onderzoek te kunnen uitvoeren is gestart. Daarna zijn er dit studiejaar geen berichten meer gekomen over dit project. Vanuit de Academie zullen Joop Hoekman en Judith Steenhorst aan dit project verder meewerken.
- ✚ **Deelname aan het Platform Antroposofische Gezondheidszorg (PAG)**
Het platform kent vertegenwoordigers uit de beroepsgroepen (therapeuten en artsen), Weleda, Antroposana, en vanuit enkele instellingen in het land. Deze groep heeft dit jaar zich vooral bezig gehouden met de opvolging van artsen en met een gezamenlijk manifest dat antroposofische zorg omschrijft in 'gewone mensentaal'. De website kent ook een database met antroposofische zorgverleners (www.aandachtvoorjoualsgeheel.nl)

6. Bestuur

Tijdens het studiejaar is Ditte van Harten afgetreden. Joop Hoekman heeft het secretariaat op zich genomen. Twan Nijenhuis is als verpleegkundige en docent aan het eind van het studiejaar aangetreden. Truida de Raaf is met ingang van het nieuwe studiejaar afgetreden als voorzitter. Een sollicitatiecommissie heeft op zich genomen om een procedure voor werving te starten. In juli kon de komst van Jacob Bijkerk als nieuwe voorzitter per 1 september 2020 bevestigd worden. Hij beschikt over een rijke ervaring in de gezondheidszorg. Zo heeft hij onder meer leiding gegeven aan reguliere ziekenhuizen zoals de Sanaklinieken en is hij werkzaam geweest als directeur van het Gemeinschafts Krankenhaus Herdecke. Ook heeft hij langjarige ervaring als docent organisatiekunde en management aan de Medizinische Hochschule Hannover. Daarnaast heeft hij bestuurlijke functies vervuld in reguliere en antroposofisch geïnspireerde organisaties.

In de volgende tabel staan de zittende bestuursleden genoemd, met de datum van hun benoeming en de datum van herbenoeming c.q. aftreden.

Bestuursleden

naam	benoemd	herbenoemen/aftreden
Merlijn Trouw (penningmeester)	April 2013	April 2017; april 2021
Aart van der Stel	September 2017	September 2021
Judith Steenhorst	September 2018	September 2022
Joop Hoekman (secretaris)	April 2019	April 2023
Walrik Holtermans	September 2019	September 2023
Loïs Eijgenraam	September 2019	September 2023
Twan Nijenhuis	Juli 2020	Juli 2024
Jacob Bijkerk (voorzitter)	Juli 2020	Juli 2024

De **coördinatie** van scholingen, PR en opleiding werd verzorgd Wieneke Groot. De administratie werd verzorgd door Mirjam van Groenenstein, die in dienst is van Antroposana, en de boekhouding is extern ondergebracht.

7. Vooruitblik op het academische jaar 2020/2021

Tijdens de gesprekken en bijeenkomsten van Wieneke Groot als coördinator met de verschillende partners werd duidelijk dat een one-size-fits-all concept voor deelname van de beroepsverenigingen als partner in de academie niet werkt. Het gezamenlijk ontwikkelen van scholingen als kennismaking of verdieping van antroposofische zorg blijft dan ook een kernthema voor de komende jaren.

Daarnaast kristalliseerden zich drie primair velden uit waarop de Academie zich verder kan ontwikkelen

- Omvang en zichtbaarheid vergroten: Een verbreding en vergroting van de omvang van het aanbod door meer nascholingen.
- Professionaliteit: Verdere professionalisering van de ondersteuning, zowel administratief alsook door trainingen voor de docenten.
- Huisvesting: Het vinden van een vaste thuisbasis.

Omvang en zichtbaarheid vergroten

In company trainingen zouden vaker en met een breder spectrum aangeboden kunnen worden aan de zorginstellingen. Ook nieuwe doelgroep zoals de therapeutica en het personeel van huisartsenpraktijken kunnen worden aangesproken. Zo lijkt er interesse te bestaan voor een module voor doktersassistenten (Paul Meuwese uitgave) en voor POH GGZ.

Ook is het mogelijk de nascholing voor alle antroposofische zorgprofessionals te combineren met de dagen voor de opleidingsdagen van de applicatie opleiding/vervolgopleiding.

Multidisciplinair onderzoek en actuele informatie over actuele ontwikkelingen kunnen via studiedagen een grotere plek binnen de Academie innemen.

Professionaliteit

Door het aanbieden van 'ontzorging' van de beroepsverenigingen wat betreft de organisatie en het promoten van opleidingen (en mogelijk ook nascholingen) kan ook een gemeenschappelijk 'gezicht' naar de doelgroepen ontstaan. Om dit verder te professionaliseren is voorzien een administratieve kracht met een zelfstandige houding en een adequate kwalificering op part-time basis aan te werven.

Accreditatie van de nascholingen voor reguliere registratie kan drempelverlagend werken, in ieder geval voor paramedici. De inmiddels geïnstalleerde accreditatiecommissie heeft tot taak de procedures en de coördinatie van de accreditatie te verzorgen.

Om de docentenpoule te vergroten wordt gezocht naar jonge (40-60 jaar) zorgverleners die opgeleid worden tot docent met een teach-the-teacher functie in antroposofische zorg en die de continuïteit van het curriculum borgen. Dit kan door een sterker accent op docentendagen en methodiekontwikkeling te leggen. Dit is nu nog een taak die bij de coördinatoren van de Basis-Module en de coördinator van de AAG ligt. Dat zou breder gedragen kunnen worden en mogelijk tot een voorwaarde voor het mogen doceren aan de AAG kunnen worden.

De Covid-19 impact op het cursusprogramma heeft de noodzaak duidelijk gemaakt om ook de Digitale leeromgeving verder te ontwikkelen

Huisvesting

Een "eigen" plek voor de leslocatie waar ook voorbereidingen en vergaderingen kunnen plaatshebben is een algemene wens. Het kan een synergetisch invloed hebben doordat ook informele ontmoetingen bevorderd worden. Vooralsnog is er, door het ontbreken van een langetermijnplanning van de beide primair in aanmerking komende locaties Antropia op de Reehorst en Kraaybeekhof, als interim oplossing voor gekozenen de komende twee jaar Antropia als thuisbasis te gebruiken.

Geplande activiteiten

Incompany scholingen

Deze worden weer gegeven in Christophorus. Ook aan andere instellingen worden scholingen aangeboden. Zo worden samen met Scillz introductiecursussen verzorgd voor Lievegoed. Met verschillende instellingen vindt overleg plaats om in co-creatie tot een goed aanbod te komen samen met de scholingspartners.

Het plan is om een aanbod aan de therapeutica te ontwikkelen.

Methodiekontwikkeling.

De docenten zullen verder werken aan de methodiekontwikkeling van de didactiek. Op docentendagen zullen trainingen gegeven worden om goed aan te sluiten bij de visie van de Academie AG .

Portaal

De portaalfunctie in de vorm van PR, kennismakingsdagen en open voorlichting zullen dit studiejaar opnieuw extra aandacht krijgen. De open introductiecursussen worden weer twee keer aangeboden.

Afsluitend

De uitspraak, “elke prognose is lastig, in het bijzonder wanneer ze de toekomst betreffen “ is op dit moment meer dan ooit van toepassing. De Covid-19 invloed heeft nu, maar zeker ook nog in de komende maanden, een niet te onderschatten impact op het functioneren van de Academie. Toch is het ook een uitdaging om creatieve oplossingen te vinden en de moed te hebben om nieuwe wegen te gaan. We kijken dan ook vol vertrouwen in de toekomst.

8. Toelichting jaarrekening 2019-2020

Het jaarresultaat over het afgelopen cursusjaar bedraagt € -3.318 op een omzet van € 108.754. Dat is weliswaar een negatief exploitatieresultaat, maar het resultaat is aanzienlijk beter dan het begrote resultaat van € -15.970. De grootste inkomstenbron vormt de basismodule (€ 57.600). Opmerkelijk is dat de bij- en nascholingen meer inkomsten hebben opgeleverd dan begroot (€ 47.806 tegen € 28.500 begroot), ondanks dat vanwege de coronacrisis de bij- en nascholingen vanaf maart 2020 (grotendeels) moesten worden uitgesteld.

De inkomsten uit de cursusactiviteiten (basismodule en bij- en nascholingen) dekten de directe docent- en overige kosten voor deze activiteiten inclusief de modulecoördinatie en de ondersteunende coördinatiekosten. De algemene bureaunkosten waren iets hoger dan begroot, waardoor het licht negatieve resultaat is veroorzaakt.

Mede vanwege de coronacrisis zijn de activiteiten ten behoeve van de projecten Antropos.nu, onderwijs- en methodiekontwikkeling en PT/Portaal – waarvoor in de afgelopen jaren fondsbijdragen zijn ontvangen - beperkt uitgevoerd. Alle drie de projecten kennen nog een batig slotsaldo van enkele duizenden euro's die in het huidige cursusjaar kunnen worden besteed. Het eigen vermogen bestaat ultimo cursusjaar 2019-2020 € 63.414.